

การป้องกันปัญหาผิวหนังรอบแผลหลอดเลือดดำที่ขา และ ป้องกันการเกิดแผลซ้ำ

สุราสีณี บุญเที่ยง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
Wound care Clinic

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันแผลหลอดเลือดดำที่ขา (Venous leg ulcer) เป็นปัญหาพบได้บ่อยในปัจจุบัน กับผู้ป่วยที่ทำงานเกี่ยวกับลักษณะงานที่ต้องยืน เดิน นั่ง ส่งผลให้เกิดการสูญเสียด้านการเงิน เสียเวลาในการทำแผลเป็นระยะเวลานาน และคุณภาพชีวิตที่เสียไป ทำให้ผู้ป่วยที่มีแผลหลอดเลือดดำที่ขาเครียด วิตกกังวล มีค่าใช้จ่ายสูงในการทำแผล และจำเป็นต้องป้องกันไม่ให้เกิดกลับมาเป็นแผลซ้ำ พร้อมทั้งให้ผู้ป่วยสามารถกลับไปใช้ชีวิตได้ตามปกติ

จากสถิติที่ผ่านมา พบว่ามีผู้ป่วยแผลหลอดเลือดดำที่ขาเข้ารับการรักษาที่ Wound care clinic โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ระหว่างปีงบประมาณ 2564 - 2566 จำนวนทั้งสิ้น 480, 539 และ 571 ครั้งตามลำดับ หลักการทำแผลโดยใช้ Advance wound dressing ร่วมกับ compression Therapy ก่อนทำ compression Therapy จะใช้ Olive oil ทาบริเวณผิวหนังที่ขาและรอบๆแผลเพื่อความชุ่มชื้น พบว่าร้อยละ 20 มีการเกิดผื่นคัน ผิวแห้ง และตุ่มหนองบริเวณผิวหนังที่ขา และรอบๆแผล และพบว่ามีอัตราการเกิดแผลกลับเป็นซ้ำภายในระยะเวลา 1 ปี จำนวน 5 ราย 2 ราย และ 8 ราย ตามลำดับ

เป้าหมาย (Goal)

เพื่อป้องกันการเกิดผื่นคัน ผิวแห้ง และตุ่มหนองบริเวณผิวหนังที่ขาที่ทำ compression Therapy และป้องกันการเกิดแผลซ้ำ

กระบวนการพัฒนา (Process)

ระยะที่ 1 (ตุลาคม 2566 – ธันวาคม 2566)

ก่อนใช้

หลังใช้ linovera oil 5 หยอด

1. ค้นหาสาเหตุและปัญหา

- แผลเรื้อรังจากหลอดเลือดดำที่ขาบกพร่อง ใช้ระยะเวลาการทำแผลเป็นเวลานาน เสียภาพลักษณ์ เสียเวลาเดินทาง เสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก
- ผู้ป่วยแผลเรื้อรังจากหลอดเลือดดำที่ขาบกพร่อง จำเป็นต้องทำแผลโดยใช้ Advance wound dressing ร่วมกับ compression Therapy นัดทำแผลสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง
- ก่อนพันใช้ Olive oil ทาทำให้พบว่าร้อยละ 20 การเกิดผื่นคัน ผิวแห้ง และตุ่มหนองบริเวณผิวหนังที่ขา และรอบๆแผล
- หลังแผลหายผู้ป่วยใส่ถุงน่อง support ไม่ต่อเนื่องเพราะไม่เห็นความสำคัญ ทำให้เกิดแผลซ้ำ

กระบวนการพัฒนา (Process) ต่อ

- 2.หาวิธีการป้องกันการเกิดผื่นคัน ผิวแห้ง และแผลที่ขาเพิ่มขึ้น โดยล้างขาด้วยน้ำสบู่ ซับแห้ง และทาด้วย linovera oil ประมาณ 4 – 5 หยด (ตามคำแนะนำของตัวแทนบริษัท) เพื่อให้ความชุ่มชื้นรอบขา ไม่มีอาการคันและผื่นคัน ผิวแห้งไม่แห้ง โดยมีคุณสมบัติช่วยเพิ่มออกซิเจนให้กับผิวหนังอีกด้วยจากนั้นจึงทำการ compression Therapy
 - 3.ประเมินผิวหนังทุกครั้งที่มารับบริการในการทำแผล จนแผลหาย
 - 4.บันทึกข้อมูลในแบบเก็บข้อมูล
 - 5.หลังแผลหายแนะนำผู้ป่วยทา oil หรือโลชั่น และอธิบายให้เห็นความสำคัญของการใส่ถุงน่อง support อย่างต่อเนื่อง
 - 6.ติดตามต่อทางไลน์ เป็นระยะเวลา 3 ครั้ง ได้แก่ 3 วัน 7 วัน และ 1 เดือนหลังแผลหาย
- ผลลัพธ์ (Outcome) ผู้ป่วยจำนวน 13 ราย แต่มีผู้ป่วยผิวแห้ง จำนวน 5 ราย และตุ่มหนอง 2 ราย และไม่เกิดแผลซ้ำ

ระยะที่ 2 (มกราคม– กรกฎาคม 2567)

ก่อนใช้

หลังใช้ linovera oil 7 หยด

ปรับข้อ 2 เพิ่ม linovera oil เป็น 6 – 7 หยด เพื่อให้ความชุ่มชื้นได้ทั่วขามากยิ่งขึ้น จากนั้นจึงทำการ compression Therapy ปรับข้อ 4 แนะนำผู้ป่วยใช้ linovera oil ที่เหลือให้ใช้ต่อและใส่ถุงน่อง support อย่างต่อเนื่อง

ผลลัพธ์ (Outcome) ผู้ป่วยจำนวน 15 ราย อายุ 42-77 ปี พบว่าทั้งหมดไม่มีอาการผื่นคัน และตุ่มหนองบริเวณผิวหนังที่ขาที่ทำ compression Therapy รวมทั้งหลังจากผู้ป่วยหายได้นำไปใช้อย่างต่อเนื่องโดย 1 ขวด สามารถใช้ได้ระยะเวลา 1 เดือน เป็นเงิน 480 บาท และไม่เกิดแผลหลอดเลือดดำที่ขาซ้ำเนื่องจากผู้ป่วยสามารถใส่ถุงน่อง support ได้ต่อเนื่อง

สรุป (Conclusion)

การป้องกันการเกิดผื่นคัน ผิวแห้ง และตุ่มหนองบริเวณผิวหนังที่ขาที่ทำ compression Therapy โดยใช้ linovera oil และป้องกันการเกิดแผลซ้ำโดยการใส่ถุงน่อง support ได้ต่อเนื่องทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดี ลดค่าใช้จ่ายในการทำแผล

เอกสารอ้างอิง
พริสติกชนม์ ลากหลาย และคณะ. (2567). การพัฒนาแบบการพยาบาลผู้ป่วยที่มีแผลเรื้อรังจากเส้นเลือดดำที่ขาบกพร่อง. วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล. 40(1):151-165.
รัตนา เพ็ญเจริญสิน. (2557). การดูแลผู้ป่วยแผลหลอดเลือดดำที่ขาเรื้อรัง. ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.
<https://Woundsinternational.com> (สืบค้น 31 กรกฎาคม 2567).